

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	พฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าถิ่นในตำบลคงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	
ชื่อผู้เขียน	นายไพศาล ทองสอน	
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาชีววิทยา	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. ชูศรี ไตรสนธิ	ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริทรรศน์ ไตรสนธิ	กรรมการ
	ดร. วีระชัย ฌ นคร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าถิ่นที่ บ้านป่าก่า หมู่ 5 ตำบลคงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ทำการวิจัยระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2540 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2543 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบชนิดพืชจากการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของชาวเขาเผ่าถิ่น ที่มีการสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ โดยการสอบถามชื่อท้องถิ่นของพืชแต่ละชนิด และวิธีการนำพืชไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ บันทึกภาพและเก็บตัวอย่างพรรณไม้ เพื่อนำมาจำแนกชนิดโดยใช้รูปวิธานแล้วนำไปเปรียบเทียบตัวอย่างพรรณไม้ที่หอพรรณไม้ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ และที่หอพรรณไม้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เก็บตัวอย่างพรรณไม้แห้งชุดนี้ไว้ที่หน่วยวิจัยพฤกษศาสตร์พื้นบ้านภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผลการสำรวจพบพืชที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน 41 ชนิด 40 สกุล 31 วงศ์ จากตัวอย่างพรรณไม้ตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บได้ 97 ชนิด สามารถจำแนกพืชตามลักษณะการนำไปใช้ ออกเป็น 5 ประเภทคือ พืชอาหาร สมุนไพร ใช้สร้างที่อยู่อาศัย พืชเศรษฐกิจ และพืชใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ ที่สำคัญเช่น *Lobelia nicotianaefolia* Roth ex R. & S. ใช้สำหรับฆ่าตัวทาก ฝร่อยไก่ *Celosia argentea* Linn. ใช้ในพิธีกินดอกแดง และพืชที่สามารถนำมาใช้เป็นไม้ดอกไม้ประดับ เช่น *Chonemorpha megacalyx* Pierre ex Spire และ *Trigonostemon thyrsoides* Stapf เป็นต้น

Thesis Title	Ethnobotany of Tin Minority in Dongpaya Subdistrict Bo klua District Nan Province.	
Author	Mr. Paisan Thongsorn	
M.S.	Biology	
Examining Committee	Dr. Chusie Trisonthi	Chairperson
	Asst. Prof. Paritat Trisonthi	Member
	Dr. Weerachai Nanakorn	Member

Abstract

An ethnobotanical study of Tin minority in Baan Pa Kum, Dongpaya subdistrict during March 1997 to October 2000, was conducted to record and compare the traditional usage of plants in their daily life. The process of collecting data and information included the interviewing of information related to local names, method of preparing and using plants. The collected specimens were identified to species by available references and compared with specimens at the Herbarium of Queen Sirikit Botanic Garden and Chiangmai University. The ethnobotanical specimens were deposited at the Ethnobotany Research Section, Biology Department, Faculty of Science, Chiangmai University.

The result indicates 31 families, 40 genera and 41 species are used by the hilltribe from 97 collected species. They are classified into 5 groups as edible plants, medicinal plants, housing plants, economic plants, and plants of miscellaneous uses. For example, *Lobelia nicotianaefolia* Roth ex R. & S. is used for leech repellent, *Celosia argentea* Linn. is used for Kin-dokdaeng Ceremony and many species are applied as ornamentation plants such as *Chonemorpha megacalyx* Pierre ex Spire and *Trigonostemon thyrsoides* Stapf